

Pokalbiuose su kasdienybe - istorinės atminties ir ateities ženklai

Žodžiai išeinančiai vasarai

Jonavos krašto kūrėjai dažnai yra kviečiami dalyvauti įvairiose sueigose ir paskaityti savo sukurtų eilėraščių. Kasmet renginių gausa išsiskiria vasaros pabaiga.

Rugpjūčio pradžioje nuaidėjus rajono poezijos klubo „Šaltinis“ sueigai Viešojoje bibliotekoje, po kelių dienų jonaviečių kūrėjų eilės skambėjo Kėdainių knygų šventovės prieigose. Tądien ten

vyko šio krašto literatų ir menininkų draugijos „Vaivorykštės tiltai“ suorganizuota šventė. Jos vadovė Alma Jociuvienė pasidžiaugė, kad prieš kelerius metus susibičiuliavo su Jonavos krašto poe-

zijos kūrėjais, palinkėjo ilgo draugystės tęsinio: „Tegul mūsų sielų tiltas, nutiestas tarp Kėdainių ir Jonavos, kalba eilėraščių posmais tiek metų, kiek gyvuos abiejų rajonų poezijos sambūriai.“

Nukelta į 4 psl.

Pokalbiuose su kasdienybe – istorinės atminties ir ateities ženklai

Žodžiai išeinančiai vasarai

Atkelta iš 1 psl.

Bibliotekos kieme, po atviru dangumi, kėdainiečiams savo kūrybą skaitė šaltinėčiaja Ingrida Gedvilienė, Aloyzas Vaznaitis ir Irena Nagulevičienė. Renginiui baigiantis, su debesimis besigalybėjusi saulė užleido jiems savo pozicijas – pradėjo lyti, o netrukus dangų apjuosė ryški vaivorykštė. Susirinkusieji tai pavadino gamtos linkėjimu ne tik Kėdainių „Vaivorykštės tiltams“, bet ir visiems tiems, kurie kurlia, skaito ir puoselėja lietuvišką žodį.

Jonavos rajono poezijos kūrėjai tapo laukiamais svečiais Vyšniaulauki (Upninkų sen.) bendruomenės organizuojamose vasaros palydų šventėse. Rugsėjo mėnesio pabaigoje miškų apsuptyje surengtoje šventėje klubui atstovavo ta pati komanda, tik I. Gedvilienė pakeitė Valentina Kašauskienė.

Ši vietovė turi nepaprastą aurą – visa erdvė alsuoja paslaptimi, vėjo dvelkimas ir medžių ošimas įkvepia stiprybės ir pasitikėjimo, o susirinkusiųjų akyse atsispindi šviesos ir gėrio ženklai. Prieš kelerius metus į Vyšniaulaukį atskubėdavo ne trys, o penki ar net devyni poezijos kūrėjai. Juolab kai net keli jų gyvena Upninkuose. Bet koronaviruso baimė ir karantino reikalavimai kartais priverčia atsakyti net ir itin prasmingų dalykų.

Vyšniaulauki bendruomenės vadovai Valdas Bagdonas ir Gražina Grigaravičienė, dėkodami kūrėjams už dalyvavimą, pabrėžė, kad poezija – tai daina, kurioje pagrindine nata skamba meilė gyvenimui.

Irena BŪTĖNAITĖ

Nauji vardai

Regina Karaliūnienė, Jonavos krašto muziejaus įkūrėja, kelis dešimtmečius vadovavusi šiai svarbiai rajono įstaigai, šiuo metu yra sertifikuota žolininkė, daug laiko praleidžianti laukuose, rinkdama įvairias sveikatai naudingas vaistažoles.

Tai, anot Reginos, yra ir jos darbas, ir poilsis, ir gyvenimas. Būna akimirki, kai užplūsta prisiminimai, kai mintys nebesu-

geba suvaldyti emocijų ir išsilieja ant popieriaus lapo. Taip užrašų knygelėse daugėja eilėraščių, atspindinčių jonavietės požiūrį į laiką, gamtą, meilę, kasdieniškas detales.

Keliolika metų poetinius sugėbėjimus laikiusi paslapyje, R. Karaliūnienė pagaliau sutiko pateikti literatūrinio puslapio gerbėjams pluoštelį įvairiais laikotarpiais sukurtų poezijos posmų.

Regina KARALIŪNIENĖ

Lekia gyvenimas

Miškų viršūnėm lekia gyvenimas,
O man vis noris būti čia,
Ir vaikščioti žeme.
Gyventi noris, elti, gintis,
Ašarą nubraukti, kentėti, vargti,
Žiūrėti į pakelės žolyną
Ir svaigt su vasara žalia.
Pakilt po angelo sparmu,
Kaip paukštis rytą kyta
Ir skrist viršūnėmis,
O ne žeme...

2021 m.

Laikas

Eidami per gyvenimą,
Išmėtome žodžių gerumą
Ir jausmų paprastumą,
Kaip tapytojas mėto
Spalvas paletėje,
O gal kaip aktorius –
Balsą ir judesį scenoje...
Kaip moterys kasdien išmėto
Savo grožį...
Nesustabdysi to, ką į dangų
Nusineša laikas.
Mes pasmerkti
Ir žinome tikrai –
Gyvename laike.
Ir džiaukimės šioj žemėj!
Eikime laiku.
Gyvenkime jame
Tik atskirai kiekvienas,
O ne minioje.

2012 m.

Jau ruduo

Auksiniai lapai sukasi virš miesto,
Nuklodami takus, kelius,
Dėlodami pastelines spalvų gamas.
Rytai rūke klajoja, ieškodami ke-
lių į saulę,
Lyg vėlės, pasimetusios didžio-
joje visatos erdvėje.
Rasos lašai, kaip kirstolo karoliai,
Suverti ant voratinklių tinklų azūro.
Šalti lašai jau nusvarino
Jurginų galvas išdidžias,
Atšaldė astrų svajones
Apie gražuolės vasaros šviesias
dienes.
Lietus barberna langus
Ir krenta jo lašai kaip
Dievo ašara už mūsų nuodėmes
didžias...

2008 m.

Rudens rapsodija

Ruduo. Parkas. Vienišas beržas.
Nurimusis gamta.
Prinoko. Pribrendo. Prisirpo.
Tas beržas žaliai gelsvomis ka-
somis...

Graudina man širdį jo ramybė.
Tas lapų kritimas rudenį,
Kaip gyvenimo dienos, savaitės
ir mėnesiai,
Laimingos ir liūdnos –
Gyvenimo pradžia ir pabaiga.
Susprogo. Pražydo. Išnoko.
Subrendo. Nukrito.
Lapų kritimas. Tyli smuiko muzika,
Rudens rapsodija be dirigento ir
natų.
Ji skamba netrukdomai ir nesu-
stabdomai,
Kaip žmogaus gyvenimas –
Nuo pradžių lig pabaigos.

2015 m.

Marius GLINSKAS

Pasveikinimas upei ir žurnalui
(Skiriama Jonavos krašto kultū-
ros ir istorijos metraščio „Tau-
rosta“ 5-mečiui.)

Taurosta, būk sveika, narsuole,
Senobėj krašto lieka Tavo pėdos...
Jį glėbį Tu Neries srauni įpuolei,
Ir penkmetis antai prabėgo!

Ir puslapiai sušnaro, sumirgėjo,
Vardai ir datos, šimtmečiai prabilo...
Išslapstęs paslaptis, pasėjęs tylą,
Mus užmarštin kažkas nublokšt
norejo...

Spalvų žaismėj ir nuotraukų vi-
tražuos
Sustojo partizanai, mūs prabociai,
Sukilėliai, šviesuoliai kaimo gryčiai
Ir grožį kuriančių būrys nemažas...

Jie grįžo iš tremties, kurčių ar-
chyvų,
Duris atvėrė į tautos ramovę,
Jie palnė Atmintį, ne mirksnio šlovę,
Šnarę ir metraščiai, kolei upelis
gyvas.

Tekėk, tikėk ir žaižaruok, Taurosta,
Paženklinta tauro ragu ant kalno,
Tesklando platūs ir prasmingi
mostai
Tavo žmonių, kurie Tau žodį
pelno!
Aloyzas VAZNAITIS

Man svajonę nupiešk

Įsibridus į balzganą rūką
Man svajonę nupiešk,
Nupaišyk seną beržą
Prie tako
Ir palinkusią liepą šalia,
Tu rūkais nutapyk
Smėlėtą takelį,
Vinguriuojantį mūsų šilu.
Įsibridus į balzganą rūką,
Man dangų
Žvaigždžių ūką nupiešk.
Nupaišyk vėjo gūsius
Palaukėj
Ir jausmus
Tu rūkais nutapyk.
Man svajonę nupiešk,
Nupaišyk balzganą rūką,
Siluetus jausmų
Tu rūkais nutapyk,
Ilgą kelią į niekur...
Bet vis tiek –

J kažkur...
Gal į amžiną mūsų jaunystę,
Gal į rudenis
Šaltus niūrius,
Gal į mėlyną rūką,
Gal į kryžkelę pirmą
Jaunystės,
Kai pasukom į savo kelius.
Įsibridus į balzganą rūką,
Mūs svajonę nupiešk,
Man dangų vieną žvaigždę
Nupiešk
Ir smėlio takelį,
Vinguriuojantį mūsų šilu.

Ryto rūkas
palaukėj
Ir svajonę, palinkus šalia.

Laukimas bildesio rasos

Saulėlydis,
Rami vėsa,
Šešėliai į saulėtekį
Nutiņę,
Ramios dienos
Atodūsis
Rausvam danguj.
Vėl baigiasi diena,
Palikus sielai
Tylų džiaugsimą,
Kad vėl buvau
Savo palaukėj,
Rasotom pievom
Kad braidžiau,
Danguj kad debesis
Vaikiau,
Šniokštima jūros
Gal girdėjau...
Ne taip svarbu,
Kur aš buvau,
Svarbu, kad gyvenau,
Minčių mozaiką
Sau dėliojau.
Ramios dienos
Atodūsis.
Nakties danguj
Sidabro žvaigždės
Jsižiebę.
Puiki naktis –
Kitos dienos pradžia,
Laukimas bildesio rasos
Begėstančių žvaigždžių
Kaip žvakijų
Aromato.
Ir vėl naujos
Dienos puiki pradžia,
Pilnos gerų žmonių,
Pilnos gerumo sielų,
Naujos dienos pradžia.
Linkiu –
Ateikime į ją.
Šešėliai į saulėtekį nutįję.
Nauja diena.

Irena NAGULEVIČIENĖ

Trapi akimirka

Gyvenimas man primena
voratinklio azūrą,
apgaubusį gracingą smilgą,
ir pakeleivį,
kuris skausmą vilgo
atodūsiu, kai nieko nebeturi.
Toks tas gyvenimas ir aš, jo
pakeleivis,
suspaudęs delnuose likimą sūrų,

einu keliu. Ir nuo kellionės
dar neišsiblaivęs,
keliu bokalą už voratinklio azūrą.

Ladzius OJIUS

Mes tepasilamam gyvuosius...
Į Laisvę veržiasi Širdis,
Sučiauptos lūpos net pamėlo,
Ir grūva vergijos pilis,
Sურęsta ant pajūrio smėlio!1

Į krantą ritasi banga,
Tsunamis – pasakyta aiškiai!
Tenesugriūva Palanga!
Tenenuskėsta kunigaikščiai!

Tai Mes, Karaliaus Lietuvos,
Meldžiau to Dievą ir ne sykį:
Perkūne, Dieve Romuvos,
Bent kartą Mus Tu išklausyk!

Mes, Mindaugo sūnų sūnus
Ir Vytaudo proprovaikaitis,
Skelbiu: uždekime deglus,
Į praeitį atsukim veidus!

Tegul galybė Lietuvos
Iškyla virš didingų rūmų,
Tegu Dievai mūs Romuvos
Atleis mums priešų pyktį ūmų!

United enemies? Oh, no!2
Tebūna jie nuoširdūs friendai.3
Aš jų slaptažodžius žinau,
Tad viskas baigsis happy
endu!4

Baigmė kaip šachmatuos – la
paz.5
Pradmė kaip šaškių – baltos
puola,
Tejsivyravauja Taika –
Mes statome pilis ant uolų!6

Juk mes nesirengiam kariaut –
Mes – sambūvio taikaus gynė-
jai, –
Ir neketiname paliaut
Maldauti Dievą Užtarėją:

Tegu išsaugoja Jisai
Mūs taikų kraštą, jo sodybas –
Mes keršyt neketam visai
Didžiausiems priešams, jų bjau-
rybėms.

Te mirę laidoja savus,
Mes tepasiimam gyvuosius!7
Ir kai prasiveria Dangus,
Dievai tekviečia ten teisiuosius!

Paaiškinimai:

1 Mato 26,27
2 Susivieniję priešai? Tai jau
ne! (angl.k.)
3 Draugai – iškreiptai (angl.k.)
4 Laimingai (angl.k.)
5 Taika (isp.k.)
6 Mato 24,25
7 Mato 21,22

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

